

S poceni tehnologijo po državi širijo e-točke

Od 30 do sto evrov, standardni računalnik in odprtokodna programska oprema so potrebni, da doma vzpostavimo odprto točko skupnega internetnega omrežja

F Nataša Bolarič

natasa.bolaric@finance.si

Ker je širjenje brezžičnega internetnega omrežja v Sloveniji nesistematično in neorganizirano, v pobudi Wlan Slovenija spodbujajo množično rešitev postavitve točk odprtega internetnega omrežja.

Mitar Milutinović, raziskovalec na fakulteti za računalništvo in informatiko, pravi, da tehničnih ovir za brezžični internet pravzaprav ni. Dostop bi bil lahko možen povsod; v avtomobilu, na vlaku, malo bolj zapletena je uvedba takšnega projekta na letalu. Pri pobudi Wlan Slovenija, katere član je tudi Milutinović, želijo ljudem približati idejo, da vsakdo lahko in zmore pri sebi postaviti odprto točko skupnega omrežja. Kot pojasnjuje, uporabljajo navadno računalniško opremo, ki je namenjena široki proizvodnji in zato izdelana v velikih količinah. Tu prihranijo velik del stroškov. Na opremo naložijo lastno odprtokodno programska opremo, ki njihovo delovanje prilagodi za delovanje v skupnem omrežju.

F ŠTEVILKI

2

► milijona evrov bi omogočilo vsakemu tridesetemu Slovencu, da pri sebi vzpostavi odprto internetno točko.

E-točko lahko postavimo na okenski polici ali na strehi

Zaradi popolne avtomatizacije delovanja oprema omogoči, da takšno točko lahko postavi vsakdo. Lahko jo vzpostavi na okenski polici, balkonu, strehi. Če še sam skrbi zanjo in njeno delovanje, je tudi za vzdrževanje omrežja poskrbljeno. K temu pripomore tudi spletni sistem, ki so ga razvili na wlan slovenija. Ta obvešča skrbnike točk o morebitnih težavah v delovanju in jim svetuje, kako jih odpraviti.

Z minimalnimi sredstvi nameravajo pokriti vso Slovenijo

Zdaj si nosilci zamisli prizadevajo za poenostavitev postavitve e-točk. Predvsem zaradi širitve nad celotno Slovenijo se je namreč izkazalo, da ne morejo več fizično pomagati

30-100

► evrov v povprečju stane vzpostavitev takšne točke.

► Ljudem želimo približati idejo, da vsak lahko in zmore pri sebi postaviti odprto točko skupnega omrežja, k inovativni rešitvi spodbuja raziskovalec na fakulteti za računalništvo in informatiko ter član pobude Wlan Slovenija **Mitar Milutinović**.

Irena Herak

pri postavljanju novih točk. Zmanjkuje jim prostovoljcev, ki bi lahko priskočili na pomoč. S tem namenom pripravljajo vzpostavitev spletne trgovine, prek katere si bodo lahko zainteresirani naročili predpripravljen komplet za vzpostavitev točke pri sebi doma. Pobuda deluje na prostovoljni osnovi, financirajo

se iz donacij in manjših razpisov. Milutinović ocenjuje, da bi že donacija v vrednosti dva milijona evrov omogočila vsakemu tridesetemu Slovencu, da pri sebi vzpostavi odprto točko. Stroški vzpostavitve ene točke se sicer gibljejo od 30 do sto evrov, za zdaj jih je po Sloveniji vzpostavljenih že več kot sto.

F KJE SO OMREŽJA WIFI

Postojna kot zgled, Ljubljana zaostaja za nekaj let

► V ljubljanskem kliničnem centru boste lahko prosto uporabljali splet na pediatriji in travmatologiji ter v avli glavne stavbe. Pokritost osrednje slovenske bolnišnice z brezžičnim internetom je 30-odstotna, trenutna obremenjenost brezžičnega omrežja pa ob konicah doseže 10 odstotkov. Izvedeli smo, da lahko do spleta brezplačno dostopajo tudi v Univerzitetnem kliničnem centru Maribor, vendar nam iz Maribora niso natančneje odgovorili na naša vprašanja.

► Na slovenskih vlakih lahko potniki za zdaj uporabljajo splet le na svoje stroške prek mobilnih telefonov, in kot kaže, bo tako še vsaj nekaj let, saj na Slovenskih železnicah šele proučujejo več možnosti tehničnih rešitev za brezžične internetne sisteme.

► Nekaj dalj so prišli na ljubljanskih zelencih. Decembra so testirali poskusni projekt za vpeljavo brezžičnega interneta na avtobusih, odločili se bodo glede na rezultate.

► Zapleta se tudi ljubljanski razpis za javno-zasebno partnerstvo pri vzpostavitvi brezžičnega omrežja. Uradno je objavljen razpis, ki se končuje te dni, vendar je neuradno slišati, da ni veliko zanimanja zasebnih podjetij za sodelovanje, saj projekt finančno naj ne bi držal vode.

► Vsem skupaj pa bi lahko bila za zgled Postojna, kjer je mogoče v vseh urbanih naseljih na 70 e-točkah brezplačno uporabljati brezžični internet. Med drugim imajo dostop v kulturnih domovih, na občini, v športnih centrih, celo pred Postojnsko jamo. V sodelovanju z ministrstvom za gospodarstvo in podjetjem Tuš Telekom svojim prebivalcem in obiskovalcem tudi ponudijo možnost brezplačne uporabe spleta na posebnih javnih e-točkah, ki so že opremljene z vso potrebno računalniško opremo. Za vzdrževanje in nadgradnjo omrežja porabijo okoli šest tisoč evrov na leto. Zgledu so sledili tudi v Mariboru, kjer je javno dostopne točke postavila občina. Podobno je v Laškem in Novi Gorici, kjer so pobudo za javno dostopne točke dali kar nadobudni meščani.